

PHONG CÁCH VĂN HỌC

I – BÀI TẬP

- 1.** Nêu phạm vi bao hàm của khái niệm *phong cách văn học*.
- 2.** Để phát hiện và nghiên cứu phong cách nghệ thuật của một nhà văn, chúng ta phải đặc biệt lưu ý tới những phương diện nào ?
- 3.** Chỉ ra nét đặc thù trong phong cách thơ Xuân Diệu và phong cách thơ Huy Cận thể hiện qua các bài *Vội vàng* và *Tràng giang*.
- 4.** Bài tập 3, sách giáo khoa, trang 174.
- 5.** Chỉ ra những đặc điểm thuộc phong cách thời đại bao trùm văn học cách mạng Việt Nam từ sau năm 1945.

II – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. Khái niệm phong cách văn học có phạm vi bao trùm rất rộng, trong đó có phong cách văn học của một dân tộc, phong cách văn học của một thời đại, phong cách văn học của một trào lưu, phong cách văn học của một trường phái và phong cách nghệ thuật của một nhà văn, thậm chí phong cách nghệ thuật của một tác phẩm văn học riêng lẻ. Nhìn chung, phong cách văn học là khái niệm được dùng để chỉ tính độc đáo có ý nghĩa thẩm mĩ của một hiện tượng văn học.

2. Để phát hiện và nghiên cứu phong cách nghệ thuật của một nhà văn, các phương diện sau đây phải được đặc biệt lưu ý :

- Cái nhìn, cách cảm thụ giàu tính khám phá nghệ thuật của nhà văn đối với cuộc đời.

- Giọng điệu riêng gắn liền với cảm hứng sáng tác của nhà văn.

- Nét riêng trong sự lựa chọn, xử lý đề tài, xác định chủ đề, xác định đối tượng miêu tả, thể hiện chính của nhà văn.

- Tính thống nhất, ổn định trong cách sử dụng các phương thức và phương tiện nghệ thuật của nhà văn.

3. Xuân Diệu và Huy Cận là hai phong cách thơ độc đáo. Qua hai bài thơ *Vội vàng* và *Tràng giang* có thể thấy :

- Xuân Diệu nhìn cuộc đời bằng một cái nhìn trẻ trung, thấy cuộc đời như một bàn tiệc lớn đang bày ra mời mọc. Giọng điệu thơ sôi nổi, phấn chấn, có khả năng khuấy động lòng ham sống và ứng xử chủ động trước thời gian. Hình tượng thơ tươi tắn, được xây dựng bằng những hình ảnh đậm tính cảm giác và những kết hợp từ lạ, đầy vẻ hồn nhiên và táo bạo.

- Huy Cận luôn sống trong niềm khắc khoải trước cái vô tận của không gian vũ trụ và trong nỗi sâu lắng đặc trước tình trạng thiếu vắng những liên hệ trong cuộc đời. Giọng thơ ảo não, hình tượng thơ muôn bay hết sắc màu để nhuộm một sắc thái "vĩnh viễn" rất đặc biệt. Tất cả được thể hiện trong một ngôn ngữ thơ phảng phất điệu ngâm và giàu màu sắc tượng trưng.

4. Phong cách nghệ thuật Thạch Lam và Vũ Trọng Phụng thể hiện qua truyện ngắn *Hai đứa trẻ* và đoạn trích *Hạnh phúc của một tang gia* :

- Thạch Lam có phong cách nghiêng về phía trữ tình, đi sâu miêu tả những trạng thái tâm hồn, những cảm giác tinh tế của nhân vật. Cốt truyện đơn giản, hầu như không có gì, dành chỗ cho sự lan toả của những nỗi niềm, những khám phá về

chất thơ của đời sống, tuy có đề cập tình trạng tù đọng mỏi mòn của hiện thực mà vẫn gieo vào lòng người đọc tình cảm trùm mến, thương yêu.

– Vũ Trọng Phụng hết sức nhạy cảm với những sự giả dối bao trùm đời sống xã hội và đã vạch ra chân tướng của các sự kiện, các hạng người một cách sắc sảo. Không có một cử chỉ, hành động nào của lũ người vô lương thoát khỏi tiếng cười chế giễu, đả kích cay độc của ông. Ngôn ngữ tác phẩm đậm đà chất tiểu thuyết, có tính đa thanh, phản ánh được cái phức tạp của những quan hệ và sự đối chọi của các loại ý thức trong cuộc đời.

5. Một số đặc điểm thuộc phong cách thời đại bao trùm văn học cách mạng Việt Nam sau năm 1945 :

– Có cái nhìn đầy lạc quan, tin tưởng vào tiền đồ tươi sáng của đất nước, của dân tộc, vào sức mạnh và khả năng cách mạng của quần chúng nhân dân.

– Nhiệt tình ca ngợi những phẩm chất cao quý của dân tộc người chói trong thử thách khốc liệt, thường lấy những sự kiện lớn có tính chất toàn dân và những nhân vật anh hùng làm đối tượng miêu tả chính.

– Thích xây dựng những hình tượng kì vĩ, đậm màu sắc lí tưởng, có sức vẫy gọi, cổ động mạnh mẽ.

– Ngôn ngữ trong sáng, giàu tính đại chúng, chú trọng tính truyền cảm trực tiếp,...